

PRODUKCYJNOŚĆ MACIOREK MERYNOSA POLSKIEGO I OWCY WIELKOPOLSKIEJ ORAZ ICH MIESZAŃCÓW F₁ PO TRYKU RASY WSCHODNIO-FRYZYJSKIEJ

Zdzisław Śliwa, Edmund Kozal, Adam Gut

Instytut Hodowli i Technologii Produkcji Zwierzęcej, Zakład Hodowli Owiec,
AR w Poznaniu

Metoda dwustopniowego krzyżowania towarowego nie weszła dotąd do masowej produkcji jagniąt rzeźnych w naszym kraju. Problem ten znajduje się obecnie na etapie badań naukowych [4]. Spośród różnych typów kombinacji krzyżowania w naszych warunkach na szczególną uwagę zasługują te, które przewidują w pierwszym etapie krzyżowania dwustopniowego kojarzenie maciorek ras wełnisto-mięsnych z trykami ras plennych. Celem niniejszej pracy była ocena wzrostu ciała, użytkowości wełnistej i rozplodowej maciorek mieszańców F₁.

Badano wzrost jagniąt do 100 dni po urodzeniu i masę ciała maciorek przed ich drugim sezonem rozplodowym w wieku 18 miesięcy u 394 zwierząt ras czystych (merynos polski, owca wielkopolska i wschodnio-fryzyjska) oraz 401 mieszańców F₁ (owca wielkopolska × wschodnio-fryzyjska, merynos polski × owca wschodnio-fryzyjska). Poziom użytkowości wełnistej w zakresie masy runa nieobrzeżonego i wysadności sępka wełny badano u 293 maciorek ras wyjściowych oraz u 82 maciorek mieszańców F₁ w dniu drugiej strzyży życiowej, wykonanej w odroście 10 miesięcy w wieku około 16 miesięcy. Natomiast masę czystego włókna i grubość wełny analizowano u 88 losowo wybranych maciorek z każdej rasy lub grupy mieszańców. Wskaźniki rozrodu oceniano u 369 maciorek w pierwszym i u 189 maciorek w drugim sezonie rozrodczym.

Wyniki badań przedstawiono w tabelach 1-3. Różnice w dobowych przyrostach jagniąt do 100 dni życia były nieznaczne między grupami maciorek. Tryki z urodzeń bliźniaczych rasy wschodnio-fryzyjskiej i owcy wielkopolskiej oraz tryki-jedynaki owcy wielkopolskiej przyrastały znacznie szybciej niż jagnięta pozostałych grup. U maciorek mieszańców F₁ z kojarzenia maciorki merynosa polskiego z trykiem wschodnio-

Tabela 1

Masa i dobowy przyrost ciała

Rasa lub grupa mieszkańców	Typ urodzenia	Masa ciała w wieku: (kg)						Dobowy przyrost masy ciała od uro- dzenia do 100 dni (g)		
		2 dni		28 dni		100 dni		18 miesięcy*		
		maciorki	tryczki	maciorki	tryczki	maciorki	tryczki	maciorki	tryczki	tryczki
Rasy czyste										
Owca fryzyjska	jedynaki	4,0	3,8	13,2	11,8	33,0	21,0	70,0	290	172
	bliźnięta	3,1	3,3	12,8	14,9	27,3	30,7		242	274
Owca wielkopolska	jedynaki	6,0	5,6	12,7	13,0	32,1	39,8	56,2	261	342
	bliźnięta	4,3	4,6	9,0	10,1	29,5	33,5		252	289
Merynos polski	jedynaki	4,1	4,4	12,2	13,0	29,1	31,8	57,3	250	274
	bliźnięta	3,5	3,6	9,6	9,5	24,7	26,8		212	233
Mieszance F ₁										
Owca wielkopolska × owca fryzyjska	jedynaki	4,1	4,4	13,5	14,0	31,0	30,9	56,5	269	265
	bliźnięta	3,2	3,2	9,6	10,6	23,7	26,4		206	232
Merynos polski × owca fryzyjska	jedynaki	3,9	4,0	13,1	13,4	30,6	32,0	59,3	267	280
	bliźnięta	3,2	3,4	10,7	10,9	26,2	28,3		230	250

* Maciorki po przebytej ciąży i laktacji.

Tabela 2

Użytkowość wełnista (w rocznym odroście)

Rasa lub grupa mieszańców	Masa runa nieobrzeżonego (kg)	Wydajność czystego włókna (%)	Masa czystego włókna w runie (kg)	Wysadność wełny (cm)	Grubość wełny (μm)
Rasy czyste					
A Owca wschodnio-fryzyjska	3,53 <i>B,C,D,E</i>	73,6 <i>B,C,D,E</i>	2,47 <i>B</i>	13,3 <i>B,C,E</i>	35,2 <i>B,C,E</i>
B Owca wielkopolska	5,61 <i>A,C,D</i>	67,4 <i>A,C,D,E</i>	3,73 <i>A,C,D,E</i>	11,8 <i>A,C,D</i>	28,7 <i>A,C,D</i>
C Merynos polski	5,05 <i>A,D,B</i>	52,3 <i>A,B,D</i>	2,47 <i>B</i>	8,8 <i>A,B,D,E</i>	23,2 <i>A,B,D,E</i>
Mieszaniec F_1					
D Owca wielkopolska \times fryzyjska	4,58 <i>A,B,C</i>	62,7 <i>A,B,C</i>	2,72 <i>B</i>	14,3 <i>B,C,E</i>	32,2 <i>B,C</i>
E Merynos polski \times fryzyjska	4,87 <i>A</i>	58,0 <i>A,B</i>	2,83 <i>B</i>	11,2 <i>A,C,D</i>	30,2 <i>A,C</i>

Przy średnich wartościach cech podano oznaczenia literowe grup wskazujące na istotne różnice ($P \leq 0,01$) między grupami rasowymi.

Tabela 3

Wyniki rozrodu

Typ kojarzenia	Rok urodzenia	Stanówka	Wskaźnik (%)		
			plodność	plenność	odchów
♀ Wschodnio-fryzyjska \times ♂ wschodnio-fryzyjska	1976	1	93,8	160,0	83,0
	1976	2	100,0	200,0	100,0
♀ Merynos polski \times ♂ wschodnio-fryzyjska	1976	1	49,1	122,2	81,8
	1976	2	86,5	128,9	91,4
	1977	1	47,7	104,9	76,7
♀ owca wielkopolska \times ♂ wschodnio-fryzyjska	1976	1	79,0	101,0	84,4
	1976	2	92,7	129,8	99,6
♀ F_1 (merynos polski \times fryzyjska) \times ♂ Suffolk	1977	1	58,3	133,3	87,5
♀ F_1 (owca wielkopolska \times fryzyjska) \times ♂ rasy mięsnej, w tym:	1977	1	90,5	116,1	87,5
	♀ F_1 \times ♂ Suffolk	1977	1	97,4	119,4
♀ F_1 \times ♂ Ile de France	1977	1	81,8	108,3	73,0
♀ F_1 \times ♂ Texel	1977	1	100,0	150,0	100,0

-fryzyjskim zaobserwowano wzrost produkcji czystego włókna. Podobne kojarzenia maciorek owcy wielkopolskiej wyraźnie obniżyło natomiast poziom produkcji czystego włókna u potomstwa. Stwierdzono wyraźnie lepsze wyniki rozrodu w drugim życiowym sezonie rozplodowym maciorek we wszystkich analizowanych grupach maciorek. Niskie stosunkowo wskaźniki rozrodu w pierwszym sezonie mają związek z wiekiem maciorek przed pierwszym stanowieniem (6-9 miesięcy).

WNIOSKI

1. Maciorki i tryki owcy wielkopolskiej charakteryzuje duża masa ciała po urodzeniu i w wieku 100 dni w porównaniu ze zwierzętami wszystkich analizowanych ras czystych i ich mieszańców.

2. Pomiary i masa ciała maciorek w wieku 18 miesięcy wskazują na wyraźną przewagę wzrostu owcy wschodnio-fryzyjskiej nad owcami pozostałych ras i grup mieszańców.

3. Produkcja wełny potnej i czystego włókna w runie jest największa u owcy wielkopolskiej, natomiast maciorki owcy wschodnio-fryzyjskiej mają dłuższą i grubszą wełnę od owiec pozostałych grup rasowych.

4. Najwyższe wskaźniki rozrodu w pierwszych dwóch latach życia spośród ras czystych mają owce wschodnio-fryzyjskie, natomiast w grupie mieszańców F_1 stwierdzono wyższe wskaźniki rozrodu niż w grupach merynosa polskiego i owcy wielkopolskiej.

LITERATURA

1. Borys B., Korman K., Osikowski M.: Roczn. Nauk Rol. 2, 1975.
2. Borys B., Musiał A., Osikowski M.: Roczn. Nauk Zoot. 4, 2, 1977.
3. Fagarty N. M.: Aust. J. Exp. Agric. Anim. Husbandry. 12, 56, 234-239, 1972.
4. Jankowski S., Niżnikowski R.: Maszynopis SGGW, 1978.
5. Radomska M. J.: Owczarstwo 4, 1977.

З. Слива, Э. Козаль А. Гут

ПРОДУКТИВНОСТЬ ОВЦЕМАТОК ПОЛЬСКОЙ МЕРИНОСОВОЙ И ВЕЛЬКОПОЛЬСКОЙ ПОРОДЫ, А ТАКЖЕ ИХ ПОМЕСЕЙ F_1 ОТ БАРАНОВ ВОСТОЧНО-ФРИЗСКОЙ ПОРОДЫ

Резюме

Установлено, что овечки и бараны вельскопольской породы отличаются высоким весом тела при рождении и в 100-дневном возрасте в сравнении с всеми анализируемыми чистокровными породами и их помесями, тогда как промеры

тела и вес овечек в 18-месячном возрасте (до второго спаривания) показывают заметное превосходство роста восточно-фризской овцы над овцами остальных пород и групп помесей.

Продукция грязной и чистой шерсти самая высокая у велькопольской овцы. Овечки восточно-фризской породы характеризуются более длинной и толстой шерстью, чем овечки остальных пород. Среди чистокровных пород восточно-фризские овечки показывали самые высокие показатели расплода на протяжении первых двух лет жизни. В группе помесей F_1 установлены более высокие показатели расплода, чем в группах польской мериносовой и велькопольской породы.

Z. Śliwa, E. Kozal, A. Gut

PERFORMANCE OF POLISH MERINO AND WIELKOPOLSKA EWES AND OF THEIR F_1 CROSSES AFTER EAST-FRIESIAN RAMS

Summary

It was found that ewes and rams of the Wielkopolska breed distinguished themselves with a high body weight at birth and at the age of 100 days as compared with sheep of all pure breeds and their crosses analyzed, whereas the body measurements and the weight of 18-month ewes (before the IInd mating) showed a distinct prevalence of growth of the East-Friesian sheep over sheep of remaining breeds and groups of crosses.

The greasy and clean wool production was the highest in the Wielkopolska sheep. East-Friesian ewes distinguished themselves with longer and thicker wool as compared with sheep of the remaining breeds. Among pure breeds the East-Friesian sheep showed the highest reproduction indices within the first two years of life. In the group of F_1 crosses higher reproduction indices than in the Polish Merino and Wielkopolska sheep have been found.